

SZEGED TÍZ ÉVE

Kinyitott a színház kapuja

A színészbejáró előtt ülünk a kispadon Horváth Vilmossal. A népszerű Vilj bácsi a színház legrégibb tagja: 1922 óta játszik a szegedi színpadon.

— 1902-ben végeztem el az akkori Vigszínház színésziskoláját — emlékezik vissza Horváth Vilmos — és több mint fél évezred nem kaptam szerződést. Akkor beosztottak a kórusba — három és fél évig fűjtam teli tüdővel. Aztán Szatmár, Kassa, Temesvár, Buda — és 32 éve Szegeden vagyok.

Régi nagy szerepek elevenednek meg előtte — emlékezetes alakítások: a Bánk bán Tiborcsa, Rómeo és Júliában Lőrincz barát, a Hamlet sírásója, a Liliomban a ficsúr, a Három a kislányban Thsöll papa, Cigánybáró Zsupánját évtizedekig játszotta, s még sok-sok darabban, az Uri muri-ban, Sári bíró-ban, az Aranyember-ben játszott. 1939-től a felszabadulásig nem szerződötték: 50 pengő nyugdíjat kapott.

— Mi volt a sorsa egy vidéki színésznek? Fizetését színpadi ruhákra költötte, amelyeket legfőbb ször soha nem használt többet, ugáralt az igazgató szeszélyei szerint, se megbecsülés, se jó szó — csak a közönség tapsa. Ez volt az egyedi öröme.

— A felszabadulás után, hogy indult meg az élet, a szegedi színházban?

Október 11. után pár nappal felkerestek a lakásomon: a színházba hívtak. Felkértek, hogy segítsék meg akariák nyitni a színházat. A szovjet katonai parancsnokságnak az volt a javaslata, hogy mihamarabb kezdődjen meg a kultúrélet Szegeden. Én lettem az igazgatóhelyettes a színházban. Először természetesen szó sem lehetett háromfelvonásos színdarab előadásáról — ének-, táncszámokat, verseket, rövid jeleneteket tanulunk be, Zucker Hilda segített a betanításban s ellátta a kísérletet. Kévs volt a színész, az énekes — nehéz volt összehozni egy színtársulatot. Kálldor Jenő, Sugár László irtak felszabadult életünkről verseket, jeleneteket. Bondi Endre komponált zenét — magunk irtuk, magunk állítottuk össze a műsört. Október 28-án pedig, két héttel a felszabadulás után kinyitott a színház kapuja: Délután 2 órai kezdettel megtartottuk az első előadást. Emlékszem, több szovjet katonai is volt a nézőtérben. Több ilyen hangversenyszerű előadást tartottunk és elhatároztuk, hogy háromfelvonásos színdarabot tanulunk. És nem sokára már nagy sikerrel adtuk elő háromfelvo-

násos színdarabokat, operetteket is. A színházban játszott Sugár Mihály, Benkő Miklós, Sugár Jenő, majd később Lehotay Árpád, Pataki Kálmán, Beregi Oszkár, Paulusz Elemér, Petur Ilka, Bakos Gyula, Gáti Pál, Deák Sándor, Hidy Franciska, Vaszy Viktor és sokan mások. Előadtuk a János vitézt, a Csárdáskirálynőt, a Cyranot és még sok darabot.

Jgy kezdődött és bontakozott ki a színházi élet Szegeden. Erdemes megemlíteni, hogy ebben az időben egy kamara színház is volt Szegeden a Szatmár-körúti Zeneiskola hangversenytermében. Horvay István azóta kétszeres Kossuth-díjas rendező vezetésével.

— Azóta 10 év telt el. S ezalatt nagyobbra léptünk előre, mint az elmúlt fél évszázad alatt. 1945 szeptemberében államosították a szegedi színházat. Az út, amelyen napjainkig eljutottunk, nem volt göröngytelen — de most már a tehetségek előtt állt a lehetőség, az érvényesülés. Itt játszott Zentai Anna, Rajz János, innen indult el a Kossuth-díjig Bessenyei Ferenc érdemes művész, Simándi József. A szegedi színházban aratta első nagy sikereit Kenéz Ernő. Az hogy Nemzeti Színház lettünk, emelte a színház tekintélyét. Itt kapta az első vidéki színész a Kossuth-díjat: Barsi Béla, magas kitüntetésben részesült Sugár Mihály, Papp Júlia, Inke László, Ádám Ottó, Miklós György, Megyesi Pál, Miklós Klára, Turján Vilma, Paulusz Elemér, Mezei Károly, Sándor Sándor. A művészi színvonal emelésére is nagy lehetőség van: több mint egy hónapi próba áll egy-egy előadás gondos előkészítésére. A játékhöz szükséges ruhát a színház adja, kényelmese az előzők, fejlett műszaki berendezések állnak rendelkezésünkre. Az ország legszebb üdülőiben nyaralhatunk... Kell ennél többet mondani?

A közönség is megváltozott. Az értelmiség mellett ott ülnek a nézőtérben a munkások, parasztok, akiknek érdeklődése és igénye a színház iránt egyre növekszik. Az elmúlt színévdában volt a leglátogatottabb a színház. Megyénk valamennyi községét, városát is felkeresték színészeink.

Végezték a beszélgetést. Bent, a színház régi épületében, a színpadon, a rivaldák fényében a János vitéz főpróbái folynak. Ma pedig, Szeged felszabadulásának 10. évfordulója előestéjén ismét kinyílik a színház kapuja, hogy újabb nagy sikereknek legyen a fellegvára.

M. T.

Közvetlen villamosjáratot indítanak a Mezőgazdasági

Kiállításra

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra szeptember 18-án, szombaton, 19-én, vasárnap, 25-én szombaton és 26-án vasárnap a jelenlegi villamos- és autóbusszjáratokon kívül — a Baross-téről hét óra negyven és húsz óra között közvetlen villamosjárat közlekedik.

A kiállítás a Kerepesi-úti BEV (volt HEV) végállomástól is közvetlen járatral érhető el.

Szeptember 19-én, vasárnap, a salgótarjáni úti vonalrészt túlterhelése miatt az "S" jelzésű villamosjárat nem közlekedik.

SZEGEDI JEGYZETEK

Szép törlesztés

Remény-utca. Vala-hány-szor Móraváros sok mondtak Sári néni-vagy Alsóváros öreg úr-rol: "Rendszertől, jó dolgos, megbízható aszcácskái járok, mindig elcsodálkozom a szebb-nél szebb utcaneveken. Ugy tűnik, hogy a harmat, lilom, tündér, szilád apraja, nagyja szonló neveket nem akár-milyen emberek adták, hanem olyanok, akik szeretik a szépet. Hát kell ennél szebb, igéretesebb utcanév, mint ez itt: Remény-utca?

Remény-utca 8. A tréfálkoznak is vele a házat már megvisele az idő. Akik itt laknak, mindannyian egyszerű munkásemberek. Ebben a házban lakik özvegy Sári Józsefné — immár 27 éve egyedül. A 61 éves asszony a Szegedi Kenderfonógyár munkásnője, aki akkor került a gyár varrodájába, amikor férje, aki a cserepályára építésének híres mestere volt, meghalt. A parányi szobakonyhás lakásban uralkodó rend is azt bizonyítja, amit az üzemből

a munkatársak, ismerősök mondtak Sári néni-rol: "Rendszertől, jó dolgos, megbízható aszcácskái járok, mindig elcsodálkozom a szebb-nél szebb utcaneveken. Ugy tűnik, hogy a harmat, lilom, tündér, szilád apraja, nagyja szonló neveket nem akár-milyen emberek adták, hanem olyanok, akik szeretik a szépet. Hát kell ennél szebb, igéretesebb utcanév, mint ez itt: Remény-utca?

Soha nem volt baja senkivel. A Remény-utca 8. alatt lakó nyolc család apraja, nagyja szonló neveket nem akár-milyen emberek adták, hanem olyanok, akik szeretik a szépet. Hát kell ennél szebb, igéretesebb utcanév, mint ez itt: Remény-utca?

Most a rakárban dolgozik Király Sándorné helyett, aki szabadságát tölti. Így aztán Kenderfonógyár munkásként van mit varrogatni a szállításra kerülő jókora bálakon.

Nem véletlenül keres-tük fel Sári nént ezekben a napokban, hiszen 20-án Ceglédén sorsol-ják a IV. Békekölcsön-kötvényeit és azt mond-

ják, akire egyszer már rámosolygott a szerencse, arra másodszor is hamarabb rátalál. Mert özvegy Sári Jánosné a legutóbbi sorsoláskor 500 forintot nyert. Várattal érte a meglepetés.

— Nem azért jegyeztem én, hogy visszanyerem, de ha már így történt, örültem neki. Nem azért jegyeztem? — takarogtam a derék munkásasszony őszinte szavaira felvillanó örömet. — Hát akkor miért?

— Nézzé elvtársnő, nem nincs gyermekem, de a házunkban sok van. Amikor beírtam annak idején, hogy 500 forintot jegyzek, gondoltam, nekik lesz jobb. Hiszen visszakarunk minden fillért kamattal. Az is szép törlesztés, ha meg-javítják a kutyákat vagy kikövezik a gidres-göd-rös utcát.

Nincs elég szép szó, mondja alig hallhatóan — ha dolgom van, szívesen hamar elvégeznem.

PÁRTELET

Az agitációs munka megjavításáért dolgozik a MEZŐKER pártszervezete

NAPJAINKBAN a közeledő tanácsválasztás és más feladatok végrehajtása miatt előtérbe kerül az agitáció, a tömegek közötti vezetési és felvilágosító munka.

Mi, a MEZŐKER pártszervezetében nagy gondnal foglalkozunk az agitációval, népmunkával, hogy azokat a feladatokat, amelyek előttünk állnak, sikeresen meg tudjuk oldani. A legutóbbi párttaggyűlésen részletesen értékeltek agitációs munkánkat és elhatároztuk, hogy a pártunk külső dolgozók között végzett felvilágosító, nevelőmunkát végzők számát növelni fogjuk. A pártszervezet és a pártunk külső dolgozók kapcsolatának erősítéséhez, az agitációs munkánk megjavításához az is fontos, hogy a kommunista funkcionáriusok rendszeresen eljárjanak a népmunka-tervezőkre és hogy maguk is végezzenek agitációs munkát.

NEVELŐ MUNKÁNKAT úgy akarjuk még jobbra tenni, hogy alaposabban tájékoztassuk népmunkáinkat a legfontosabb politikai kérdésekről, feladatokról. Rendszeresen tartunk népmunka-tervezőket. De gyakran nem várhatunk a következő értekezletig a tájékoztatással. Pártszervezetünk vezető-

Megalakult a Hazafias Népfrent Szeged városi előkészítő bizottsága

Az előkészítő bizottság tagjai: Dr. Buza László, akadémikus, egyetemi tanár, Csurgó Mihály, dolgozó paraszt, Dénes Leó, Városi Tanács VB-elnöke, Farkas István, MN-DSZ városi titkára, Dr. Kertész Béla, ügyvéd, Ladányi Benedek, Pártbizottság első titkára, Molnár Antal, főesperes, kerületi esperes,

belvárosi plébános, Nagyiván Mihály, DISZ városi titkára, Pesti Lajos, Textiles Szakszervezet Területi Bizottságának elnöke, Tom-bács Imre, Városi Tanács VB elnökhelyettese, Zombori Zoltán, Textilművek fonódavezetője.

Az előkészítő bizottság határozatot hozott arról, hogy október 3-ára

népgyűlést hív össze, amely a 70 tagú Hazafias Népfrent Bizottságot megválasztja. Továbbá elhatározta, hogy elkészíti a Hazafias Népfrent helyi programjának tervezetét s hogy az előkészítő bizottság tagjai gyűléseket, előadásokat tartanak a Hazafias Népfrent feladatainak ismertetése céljából.

sége ezért az egyes értekezletek közötti időszakban egyenként foglalkozik a népmunka-tervezőkkel, a népmunka-tervezőkkel és felhasználjuk a szemléltető agitáció eddigi eredményeit is. Számba vettük és ismerlettük ezeket az eredményeket, de nem hallgatjuk el a hibákat sem, hogy a dolgozók minden kérdésre választ kapjanak az agitátoroktól.

Az eddigi népmunka-tervezők értekezleteink gyakran alacsony színvonalúak voltak, ellaposodtak. Ezen is változtatni kellett. Ma már megbeszéljük a feladatokat közösen, kollektívan értékelünk egy-egy problémát s beszélünk annak megoldásáról. Értékeljük egy-egy népmunka-tervező munkáját is s mind több agitátorunk kéri, az ő jelentését értékeljük, az ő általa felvetett probléma kerüljön megbeszélésre a népmunka-tervezők értekezletén.

HA JAVÍTJUK agitációs, nevelő munkánkat, jobban tudjuk hasznosítani hatalmas erőforrásunkat: a dolgozók lelkesedését, kezdeményezését. Az eredmény megmutatkozik a gazdasági munkákban. Flesch Imréné, Ördög Piroska, Kónya Józsefné kocsikísérők, nép-

nevelők növelték a kocsifordulók számát. Acsai György agrónomus pártszervezetünk agit. prop. titkára rendszeresen beszámol a parasztság között és a termelőszövetkezetekben szerzett tapasztalatairól. Ökrös Imre, Valler Ferenc, Szalma Mihály elvtársak, rakodó munkások, népmunka-tervezők nemcsak az egyéni agitációban, hanem a termelésben is helytállnak.

A mi népmunka-tervezőink — a vállalat-tervezőjeink is ezt mutatja — megfelelő segítséggel, áldozatkészen, lelkesen végzik felvilágosító munkájukat.

AZ EGYRE KÖZELEDŐ nagy jelentőségű események előtt megszűne kell hallatszania a népmunka-tervezők szavának, hiszen a népmunka-tervezők a párt igazságának, útmutatásának hírdetői, dolgozóitársainak segítői és tanácsadói, barátai. A népmunka-tervezők szava által mozgósított dolgozók munkáján keresztül válnak eleven valósággá a III. pártkongresszus határozatai, a Központi Vezetőség feladatai, a kormány programja.

Somogyi Aladár
a MEZŐKER pártszervezetének titkára

Két festő — tíz munkás

Szeged felszabadulásának ünnepére készül két szegedi művész

A késő délutáni napsütés barátságosan aranyozza be a Pedagógiai Főiskola rajz tanszéke folyosójának egyik sarkát. Nagy munka folyik itt. Középen egy nagy, készülőfélben lévő kép áll, körülötte festékes ládák hevernek, előtte két fehérköpenyes művész áll. Kezükben paletta, ecset, szorgalmasan dolgoznak.

A szegedi festőket — nem is olyan régen még — sok bírálat érte: keveset foglalkoznak a szocializmust építő dolgozók életével. A bírálat jogos volt. A Városi Békébizottság sietett a festők segítségére. Azt ajánlotta, hogy a művészek

tárgyalások a művészek és az üzemek között. A Csongrád megyei Képzőművészeti Munkacsoport pályázatot hirdetett. A legsikerültebb színvonalú készítői kötétek ezután szerződést Szeged három nagy textilüzemével.

Pintér József és Hemmert János festőművészek a Szegedi Textilművek vezetésével kötötték meg a szerződést. Megbeszéltek a kép témáját, kezdődhetett a munka. Nem volt könnyű dolga a két művésznek: a tíz legjobb dolgozót kellett munka közben ábrázolni. Ettől kezdve Hemmert és Pintér elvtársak délutánjaikat, szabad idejüket a Textilművekben töltötték, tanulmányozták az egyes munkafolyamatokat, ismerkedtek a munkásokkal.

Egy napon Pintér József és Hemmert János állványokkal érkeztek a Textilművekbe.

— Megjötték a fényképezők! — hangzott innen-onnan a gépek mellett. A két művész barátságosan mosolygott, munkához fogtak. Először a modelleket, a tíz legjobban dolgozó nőt kellett "beállítani". Bizony

elég nehéz munka volt

tíz alakot elhelyezni úgy, hogy a környezet, a gyönyörűen, modernül felszerelt gyár is látható és ezenkívül a munkafolyamat is tökéletes legyen.

Egy leszedő brigád munkáját öröklük meg a művészek. Az eredeti nagyságban készülő tanulmányok már felkeltették a dolgozók érdeklődését. Szabad idejükben a művészek mögé állva figyelték munkájukat, kérdezték és segítettek.

— Nagyon sok segítséget kapunk a dolgozóktól — mondta Hemmert elvtárs. — Figyelmeztettek bennünket, hogy a leszedő láda nem jó helyen van. A valószínűsége töreksznünk, elfogadtuk javaslatu-

A földművelésügyi minisztérium és a MEDOSZ felhívása a mezőgazdasági üzemek téli felkészüléséről

A földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági és erdészeti dolgozók szakszervezetével közösen meghatározta a mezőgazdasági üzemek vezetőségének és szakszervezeti bizottságának feladatait a téli felkészülésben. Az utasítás előírja, hogy a gazdasági vezetők és az üzemi bizottságok gondoskodjanak a téli munkásszállások rendbehozataláról.

A szabadban dolgozók részére melegeket kell létesíteni. Az üzemi konyhák téli ellátása érdekében az utasítás előírja, hogy a mezőgazdasági üzemek konyhák termelvényeiket legkésőbb október 1-ig takarítsák be, s gondoskodjanak azok megfelelő tárolásáról.

Október közepéig ki kell javítani a védőruhákat, s a munkásszállító járműveket ponyvával kell befedni.

(J. zs.)